

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 32512/2023
19.09.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија Драгане Маринковић, председника већа, Зорице Булајић и Ирене Вуковић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., коју заступа пуномоћник Ненад Трифковић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., кога заступа пуномоћник Светлана Бишчић, адвокат у ..., уз учешће умешача на страни туженог, малолетне ВВ, коју заступа мајка ГГ као законски заступник, ДД и ГГ, свих из ... насеље ..., ЂЂ и ЕЕ, обоје из ..., које заступа пуномоћник Небојша Црногорац, адвокат из ..., ради утврђења брачне тековине, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 679/22 од 24.03.2022. године, у седници одржаној 19.09.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 679/22 од 24.03.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сремској Митровици П 288/21 од 19.10.2021. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован примарни тужбени захтев тужиље којим је тражила да се утврди да има право својине на идеалној половини непокретности: пољопривредно земљиште – њива треће класе број парцеле .., број дела 1, површине 3255 м2, уписана у лист непокретности .. КО ..., пољопривредно земљиште – њива четврте класе број парцеле .. број дела 2, површине 32550 м2, уписана у лист непокретности .. КО ..., пољопривредно земљиште – њива пете класе број парцеле .. број дела 3, површине 32550 м2, уписана у лист непокретности број .. КО ..., пољопривредно земљиште – њива четврте класе број парцеле .. број дела 1, површине .. уписан у лист непокретности .. КО ..., пољопривредно земљиште – њива четврте класе број парцеле .., број дела 1, површине 11573 м2, уписана у лист непокретности .. КО ..., као и да тужилји накнади трошкове спора колико буду износили са законском затезном каматом од пресуђења до исплате. Ставом другим изреке, делимично је усвојен евентуални тужбени захтев тужиље којим је тражила да се обавезе тужени да тужилји на основу брачне тековине исплати износ од 20.000 евра у динарској противвредности са законском затезном каматом од 19.10.2021. године, као дана пресуђења до исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован део евентуалног тужбеног захтева преко досуђених 20.000 евра на основу брачне тековине у динарској противвредности са законском затезном каматом од дана пресуђења до исплате до тражених 30.000 евра

у динарској противвредности са припадајућом каматом. Ставом четвртим изреке, тужени је обавезан да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 117.315,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 679/22 од 24.03.2022. године, ставом првим изреке, усвојена је жалба туженог и преиначена првостепена пресуда у усвајајућем делу одлуке о евентуалном тужбеном захтеву (став други изреке) и трошковима парничног поступка (став четврти изреке), тако што је одбијен евентуални тужбени захтев којим је тражено да се тужени обавезе да тужиљи по основу брачне тековине исплати износ од 20.000 евра у динарској противвредности са законском затезном каматом од 19.10.2021. године, као дана пресуђења до исплате и тужиља је обавезана да туженом накнади трошкове поступка у износу од 238.350,00 динара. Ставом другим изреке, тужиља је обавезана да туженом накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 166.200,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиља је благовремено изјавила ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права, са позивом на одредбу члана 404. ЗПП.

Врховни суд је оценио да је ревизија тужиље дозвољена на основу члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 18/20 и 10/23 – други закон), испитао је побијану пресуду применом члана 408. тог закона и утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Нема ни битне повреде поступка из члана 374. став 1. у вези са чланом 383. ЗПП, учињене у поступку пред другостепеним судом, на коју се наводима ревизије указује, јер је тај суд одлучио на основу чињеничног стања утврђеног у првостепеном поступку и није га изменио без одржавања расправе, већ је извео правне закључке другачије од првостепеног суда.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су засновале ванбрачну заједницу у току 2005. године и тада су живели у кући мајке туженог у заједничком домаћинству, да би након годину дана прешли да живе у кући оца туженог заједно са њим и његовим оцем (дедом туженог). У току трајања заједнице живота тужени и његов отац су се бавили пољопривредом и узгојем стоке, док тужиља није остваривала приходе већ је обављала све кућне послове и подизала заједничку децу. Тужиља је у току трајања заједнице живота завршила средњу школу и факултет и као најбољи студент остварила је стипендију и школовала се на државном буџету. У мираз је донела спаваћу собу и неке покретне ствари, док је 1.000 евра добијених од својих деде и бабе потрошила заједно са туженим у току трајања заједнице. Тужени је власник 10 хектара пољопривредног земљишта (које су купили његов отац и деда по мајци пре заснивања заједнице живота парничних странака). У току трајања заједнице живота, тужиља и тужени, као ни други чланови домаћинства нису куповали непокретности. Брак странака је закључен ...2009. године, а разведен пресудом Основног суда у Сремској Митровици П2 338/17 од 27.10.2017. године и тужиља самостално врши

родитељско право према заједничкој малолетној деци, ЖЖ рођеном 2006. године и 33 рођеној 2013. године.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбио као неоснован примарни тужбени захтев за утврђење права својине на предметним непокретностима (пољопривредно земљиште) налазећи да нису стечене у току трајања брачне заједнице. Тужила је у току трајања брачне заједнице доприносила својим радом у одржавању имовине, па је делимично усвојен евентуални тужбени захтев (новчано потраживање) и на основу члана 180. став 3, 4. и 5. Породичног закона тужени обавезан да тужили исплати 20.000 евра са припадајућом каматом.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду у усвајајућем делу одлуке о евентуалном тужбеном захтеву, тако што је одбио евентуални захтев за исплату новчаног потраживања (20.000 евра у динарској противвредности са каматом) по основу брачне тековине јер нема места примени одредбе члана 180. Породичног закона будући да тужила није доказала постојање заједничке имовине стечене у браку, нити да је евентуално допринела увећању посебне имовине туженог.

По оцени Врховног суда, правилно је другостепени суд применио материјално право када је одбио евентуални тужбени захтев тужиле за исплату новчаног износа по основу брачне тековине.

Заједничка имовина супружника уређена је Породичним законом и одређена као имовина коју су супружници стекли радом у току трајања брачне заједнице (члан 171.). Деобом заједничке имовине, у смислу овог закона сматра се утврђивање сувласничког, односно суповерилачког удела сваког супружника у заједничкој имовини (члан 177.), а ако супружници не могу да се споразумеју о деоби заједничке имовине, деобу заједничке имовине врши суд (судска деоба), по члану 180. став 1. тог закона. У преосталом делу наведене одредбе прописано је да се претпоставља да су удели супружника у заједничкој имовини једнаки, да већи удео једног супружника у стицању заједничке имовине зависи од његових остварених прихода, вођења послова у домаћинству, старања о деци, старања о имовини те других околности од значаја за одржавање и увећање вредности заједничке имовине, као и да се већи удео у стицању заједничке имовине утврђује у истој сразмери за сва права и обавезе у тренутку престанка заједнице живота у браку. Наведене материјално-правне одредбе несумњиво упућују на закључак да се код деобе најпре утврђује постојање заједничке имовине коју могу чинити покретне и непокретне ствари, а затим се утврђује сувласнички удео супружника, при чему је законска претпоставка да су удели супружника у заједничкој имовини једнаки, уз могућност доказивања већег удела једног супружника према околностима од значаја за одржавање и увећање вредности заједничке имовине. То значи да је претпоставка за судску деобу постојање заједничке имовине супружника. У конкретном случају тужила није доказала постојање заједничке имовине стечене у брачној заједници са туженим, да би се применом члана 180. Породичног закона валоризовао њен допринос у одржавању заједничке имовине исплатом новчаног износа. Тужила је евентуалним тужбеним захтевом тражила исплату новчаног потраживања по основу брачне тековине, али није доказала ни да је допринела увећању посебне имовине туженог, што би био услов за примену члана 170. став 1. Породичног закона. Наведеном одредбом је прописано да ако је током трајања заједничког живота у браку дошло до незнатног увећања вредности посебне имовине једног супружника,

други супружник има право на потраживање у новцу сразмерно свом доприносу (став 1.). Обавеза другог супружника да исплати потраживање у новцу на име увећања вредности сопствене посебне имовине у смислу наведене законске одредбе подразумева доказивање идентитета имовине чија је вредност увећана у току трајања заједничког живота, вредност увећања, те допринос другог супружника у увећању вредности, што је све у конкретном случају изостало. Супротно наводима ревизије, вођење послова у домаћинству, старање о деци, старање о имовини, те друге околности од значаја за одржавање заједничке имовине нису основ за исплату новчаног потраживања, већ за утврђење већег удела једног супружника у стицању заједничке имовине у смислу члана 180. Породичног закона. Зато су као неосновани оцењени сви ревизијски наводи тужиље о погрешној примени материјалног права.

На основу члана 414. став 1. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић